

Iró-dée yíková-dǵ ferñi-dée fatuma lɪzɪ

Kabaaziya

Á dǵógbóó sɪsɪ ɪró-dée kezémbíídi tjaaréé né dée tɪlɪ tɪdamáána ɪráa na bedée yíková dǵeyi-dǵeyi ɪndɪ tɪdéndem né kééna ɪró-dée ɪdɪ yuú, na toovonúm, na fɛɛzɪɾe dǵdǵ dée yuú,

Á dǵógbóó sɪsɪ ɪró-dée yíková-dée sǵónáa na kpeenáa weeyéle yóóni wɔɔgoná ɪráa-dée laakáɾɪ kɔsɪ bɪka dǵdǵ iiyélé ɪráa-dée lomaazé waabɪsɪ wenbí bɪtɛ bilá boyuú dǵúúlinya wenkɪ kɪdaá ɪráa wónyúú dǵáamá báɣmátɪ káma balɪ fɪtíína na kadamborótɪ-daá né,

Á dǵógbóó sɪsɪ bɪgée dǵóóle ge yíková-dée kuɔsɔ dúnáa ifére ɪráa-dée yíková káma bɪkábɪsɪ ɪró dǵóóle ɪsɪ ɪkpɔɔná dǵóni iyyooná ɪró-dée imuulidǵ na ɪdée yomti,

Á dǵógbóó sɪsɪ bɪmɔóna dǵɪsɪná wenbí bɪtɛ bilá téédɪwá-dée dǵɔndíɾe-tám ɪtásɪ bɪnyóɔzɪ né,

Á dǵógbóó sɪsɪ téédɪwá-dée mará baaymáa tákaraǵá balɪzɪ tɪ fatuma sɪsɪ bánzɪnáa ɪráa-dée yíková tjaaréé né, na ɪró-dée kezéñbíídi, na ɪró-dée gírímá, na aláa na abaaláa-dée yíková-dée dǵeyi-dǵeyi lám, bɪka dǵdǵ bazɪɣée sɪsɪ bánzɪnáa ɪráa-dée bɪzán-daá boǵé na bɔnyóózɪ ɪráa-dée ɔwɔɾe fɛɛzɪɾe-daá,

Á dǵógbóó sɪsɪ téédɪwá tɪɣmáa tákaraǵá kɪna dǵɔ né na téédɪwá-dée bɔwóǵe bánɣáa dǵe sɪsɪ Nations Unies waazɪm sɪsɪ bánzɪnáa wenbí bɪtɛ bilá ɪráa dǵúúlinya rɪɣa-daá ɪfa ɪráa-dée yíková na bedée fɛɛzɪɾe gírímá,

Á dǵógbóó sɪsɪ yíková tɪm na fɛɛzɪɾé tɪm tɪdée bala tɪ kóǵomóu kééna wenbí bíteɔbilá báa weení ɪkpóɔ tɪ yíni né,

Wenbá rɪɣa bɔɔɣóɔ baɣmáa bɔwótɪ tɪna né

baazɪ sɪsɪ: dǵúúlinya rɪɣa bɔwótɪ tɪna tɪdamáána ɪráa-dée yíková kééna kpíɪndǵe wendǵe ɪráa rɪɣa na téédɪwá rɪɣa waalá tɪlasɪ ɪsɪ bofu né káma ɪró báa weení na zamó báa wenkɪ baanɪ bɔwótɪ tɪna né bála konkáɾɪ basɪná balɪzɪ fatuma yíková tɪm na fɛɛzɪɾe na wɪlɪ yáa bedée bɪya ketí-daá, bɪka bɪlá tɪlasɪ dǵdǵ bacáárɪ badɪ dǵefɛe-dǵefɛe bedée téédɪ-daá yáa dǵúúlinya rɪɣa-daá beyéle ɪráa ɪtɪlɪ bɪka bofu ye dǵeyi-dǵeyi-daá báa lénle, téédɪwá wentɪ tɪva bɔwótɪwá tɪna toovonúm né tɪdaá na téédɪwá wentɪ tɪwe tɪdɛɛzɪ né.

Wédǵe kaǵaa-ɪndǵe

Bánloróo ɪró báa weení na kezéñbíídi ge bɪka bedée dǵɔɔzɪtɪ na yíková kegée dǵeyi-dǵeyi ge. Bɔwená laakáɾɪ na ɪróɪ bɪka bɪbɔózɪ bɔɔɔɔná dǵamá koobíɾe ɔwɔɾe.

Wédǵe 2

Báa weení wánbɪzɪ ɪǵɛɛzná yíková na kezéñbíídi tɪwe bɔwótɪ tɪna tɪ-daá né, bɪdakééna taazɪ bɪdamáána tanóú yáa aló yáa abaaló yáa konom yáa aǵííni yáa kowurodóm-dée lomaazé yáa ɔwɔɾe-daá yáa ɪró-dée arizikɪ yáa ɪdée loróu-jó yáa yáásɪ báa wenkɪ-daá.

Bɪka dǵdǵ, bɪdalá kamaata taazɪtɪ ɪɔóɔ téédɪ mará-dée ɔwɔɾe-daá, yáa tóɔm fúóɪ-dée ɔwɔɾe yáa téédɪ na téédɪwá-dée dǵamá-daá sɔó-dée ɔwɔɾe yáa téédɪ wentɪ-daá ɪró waagálíína né. Báa bɪlá sɪsɪ téédɪ tɪm tɪiyuú tɪdɪ yáa tɪwe natɪɾɪ-dɛɛzɪ né, tɪdayúúta tɪdɪ yáa téédɪ natɪɾɪ wénbɛɛmɪ korɔɔzɪ.

Wédǵe 3

Iró báa weení wɛna yíko ɪǵɪ ɪdée dǵúúlinya, kezéñbíídi na beféré ɪdée alaafíya ɔwɔɾe.

Wédǵe 4

Bádáɣgbáa naáɾu yomti yáa bɔwotá lám. Beegízi kpataa yomti na yomáa-dée yám.

Wédǵe 5

Badánlám naáɾu dǵeciridǵ yáa banáázɪ yɪ yáa balá yɪ wenbí bɪdamɔɔná balá ɪró né yáa baɣmɪzɪ yɪ.

Wédǵe 6

Iró báa weení wɛná yíko batɪlɪ ɪdée ɪróɪ na ɪdée tɪlastɪwá báa lénle.

Wédǵe 7

Iráa rɪɣa kée dǵeyi-dǵeyi ge mará-jó bɪdakééna taazɪ na bɪnbɔɔzɪ bekéti ɪráa dǵeyi-dǵeyi bɪdakééna taazɪ yáa na wenbí bɪyaavóo mará awe bɔwótɪ tɪna tɪdaá né.

Wédǵe 8

Iró báa weení wɛna yíko iyéle bɔnyóózɪ bafóu ɪdée tóɔm téédɪ-dée tóɔmvooráa-jó abɪgée sɪ boomúúli yɪ belée ɪdée yíková wentɪ mará waava yɪ.

Wédǵe 9

Bedengbím naáɾu bɔɔɔ yáa balɪzɪ yɪ téédɪ bɪdekééna seríya nakɪɾɪ.

Wédǵe 10

Iró báa weení wɛná yíko tóɔmvooráa bɔwe badɪ né yáa gómínantɪ unɪ ɪdée tóɔm. Bɪka balá wenbí wánjáádɪ né dǵeyi-dǵeyi-daá yáa zamɔɔ-daá. Bɪlé bɪnáá sɪsɪ babíizɪ betɪsɪ becélé yɪ ɪdée yíková yáa wenbí bɪlá ɪdée tɪlasɪ né yáa wenbí bɪnbɪzɪ bɪlɪzɪ yɪ tóɔm-daá né.

Wédǵe 11

Bɪdɔbóózɪ bakpa ɪró báa weení ge boobuuná tóɔm bɪdamáána kideevééniti-dée lám né, hálɪ bafuoná yɪ bɪlá dǵacɪɾɪ-cɪɾɪ sɪsɪ waalá wenbí bómbuunáa yɪ né.

Bɪdɔbóózɪ bakpa naáɾu sɪsɪ waalá bideevé bɪka sáátɪ wenkɪ bɪdée lakásɪ waalá né, téédɪ yáa dǵúúlinya yíko dúnáa beéna sɪsɪ bɪdakée bideevé. Bɪdɔbóózɪ dǵdǵ bamɪlɪ ɪɪɣbamóó bɪɛzɪ mará weená baazɪ zaamaánɪ wenkɪ waayɪsɪ né.

Wédǵe 12

Bɪdɔbóózɪ naáɾu ɪsóo ɪɾɔwó, yáa ɪlé ɪdée koobíɾe yáa ɪlé ɪdée dǵáána yáa ɪlé ɪdɔndúnáa-dée tóɔm-daá na iwenbíɾe sɔolím yáa ɪlá wenbí bɪtɛ bɪfɔɾóɪsɪ ɪɾɔwó yáa bitɪsɪ ɪlé né. Iró báa weení wɛná yíko mará ifére ɪɾɔɔzɪ na bɪdée korɔmóɔ na wenbí sɪ bɪfɔɾóɪsɪ yɪ né.

Wédǵe 13

Iró báa weení wɛná yíko ikɪlɪ yáa ɪlɪzɪ lénlé ɪɔɔlée sɪɔɔó ɪdée laadóɔ-ɾɔ né.

Iró báa weení wɛná yíko ɪlɪ laadóɔ báa wenká-daá bɪkpedína ɪdée laadóɔ bɪka ɪkábɪsɪ kadaá dǵdǵ.

Wédǵe 14

Iró báa weení á bɪgée sɪ balá yɪ deciridǵ, ɪwɛná yíko ɪɔáa bɪka iyyú yaajɔɔzɪǵé laadáɪ sɪɣanáa-daá.

Iráa wenbá baajáa baranáa tóɔm yáa badanum ná bɔwóǵe baayááǵe sɪsɪ Nations Unies né-dée mará yáa wenbí bánjáádɪ né tɔmɔɔná boyuú yíková wentɪ dǵááɣmátɪ né-dée alɪbáráka.

Wédǵe 15

Iró báa weení wɛná yíko iyyú ɪdée téédɪbíídi-dée tákaraǵá.

Bɪdɔbóózɪ bekízi ɪró tákaraǵá fáa wenbíɾe sɔolím ɾɔɔzɪ yáa bekíziyɪ sɪsɪ ɪkékéé téédɪbíídi tákaraǵá.

Wédǵe 16

Aló na abaaló wenbá baadála saáre né wená yíko bokpóo damá bidakéena taazi tidamáana tanóo yáá téédí yáá aqjini. Aló na abaaló wená yikowá déyí-déyí wenbí bidamáana hiye yáá kídée cowore yáá kídée tarí-daá né.

Bígée tlasí ge uráa ugmátí baní damá naaní ná balá hiye.

Koobíre kééna zamóo-daá-dée kpínde wendé qjjaarée né, bulé borwózi né, bulá tlasí zamóo yáá téédí ifére qjro.

Wéde 17

Bínborwózi uró báa weení ɔjɔɔ iriké né yáá zamóo-daá né iyuú ɔcɔɔ qaciri-ciri.

Bidobóózi naáru ibé urwó-dée qaciri-ciri.

Wéde 18

Báa weení wená yíko imáazi yáá ikuná laakári ɔɔ urwózi yáá ɔlá ɔdée aqjini, bulé bígée ná sɔsɔ wánbuzí ikée aqjini á ɔzoolée, yáá ɔdée wénbiréfúúle yáá iwíli sɔsɔ móó mɛ́dée aqjini ndj yáá iwenbiré fúúle. Wenbí biríŋa dǎáɔɔ dj né, uró wánbuzí ɔlizi ye fátuma yáá ɔsɔná ye ɔɔ yáá zamóo wɔlɔlɔ-daá yáá lám-daá yáá bowóti-daá yáá sóózi-dée lám-daá.

Wéde 19

Uró báa weení wená yíko ɔlá bayáana ɔdée lomaazé yáá ugmátí wentí tiváa yi né, bináa sɔsɔ bidabóózi uró ɔnyé sɔ ɔlizi ɔdée lomaazé né yáá ɔdée sɔ ɔcáa yáá iyuú laabááru yáá ɔlá bayáana báa lénlé laabááru kɔm yáá lomaazé na níbáani ríŋa kpátáa laabááru wánbuzí kibana kɔtala uró né.

Wéde 20

Uró báa weení wená yíko ibó kediiyiya zamóo-daá bika dɔɔɔ iwená yíko ɔcɔɔ zamóo-daá.

Bidobóózi bamíli naáru nóonɔ sɔ ɔsóo bowóde naqéré-daá.

Wéde 21

Uró báa weení wená yíko ɔsɔná ɔdée téédí-dée ketí yáá ɔbaná nebére baalizi we zamoo-daá né bidékéena dǎóole.

Bumóona téédí bú báa weení, á sɔ bokpóo yi tumére ɔdée téédí-daá, bofu mará déyí-déyí nná.

Téédí bíya-dée wénbire soolím kéena bedée boyuú téédí-dée kɛ́tí-dée kabaaziya, tɛ́tɛ́ tɔɔ ɔlá qaciri-ciri wenkí kulá kamaata baláti fatuma damá-ro bika bulá déyí-déyí-daá yáá mósire-daá yáá níbáani natiri tidamáana tina né na wenbí bitebulá tɛ́tɛ́ déyí-déyí-daá waalá kamaata kɔwíli wenbiré soolím kɔm.

Wéde 22

Uró báa weení iwe uráa-daá né wená yíko uráa wenbá badaá iwe né befére urwózi. Bulá tlasí ɔbízi iyuú arizikí, zamóo na taáqɛwá dée yíko wentí tidamáana ɔdée ɔróti né na ɔɔtiŋa ɔdée bíizán-daá bodé ; bulɔnǎ téédí-daá-dée kookári na ɔdée dúúlinya-dée cowore bidamáana téédí-dée yikowá né.

Wéde 23

Bínborwózi uró báa weení ɔlá tumére yáá ɔɔtiŋa ɔlizi ɔdée tumére déyí-déyí-daá káma bíkálá ɔcɔɔ bika tuméɛ féyí.

Bumóona baríŋa bowená ferítí déyí-déyí á bígée baalá tumére bidakéena tarí.

Weení riŋa wánlám tuméɛ né, bulá tlasí iyuú ferítí déyí-déyí ndj wenbí bite bulá ɔbéémí ɔdée koobire déyí-déyí-daá né yáá wenbí ríŋa bínbuzí bifére borwózi né.

Uró báa weení wená yíko ɔsóo bowóde yáá ɔsɔná bowóde wenbí bite bulá boyóo befére badí borwózi né.

Wéde 24

Uró báa weení wená yíko iyuú fɛɛziɛ yáá amoozé yáá befére yi tumére-dée leeri-dée ferítí déyí-déyí ndj yáá tumére-daá-dée níbaawo solóo-dée yíko.

Wéde 25

Uró báa weení wená yíko idj bitáláyí na biféré ɔdée alaafiya-ro yáá ɔdée alaafiya cowore ɔna igoobíre wenbí bulá bí kɔjɔim yáá kúsúúdi yáá yaaqooqé yáá ɔdée alaafiya beemí na ɔdée zamóo-daá cowóo. Bínborwózi beféré urwózi á bígée ɔɔoyuúta tumére yáá kooɔm wáágba-yi yáá igée madafiya yáá weení ɔqɛlɔ yáá iwaaló waazi né yáá weení waalá kóboní yáá weení weebéqí ɔdée árisikí né bidékéena ɔzoolím.

Wenbá béwe loróo-dée saátí-daá né na bíya kúmúwáa wená yíko basíná wé. Bú báa weení baalóro-yi hiye-daá yáá hiye wóro né móóna befére baríŋa borɔ.

Wéde 26

Bínborwózi báa weení ɔcáa tɔlɔlɔ. Tɔlɔlɔ cááɔi waalá tlasí kulá faala. Báa tɔlɔlɔ cááɔi ríŋa talá faala, bulá tlasí bíya kúmúwáa déŋgɔ ɔlá faala. Bíya kúmúwáa-dée wɔlɔlɔ kɛ́é dóóle ge. ɔzámósi-dée tɔlɔlɔ cááɔi waalá tlasí báa weení ibó ɔlá kɔ. Bínborwózi bú báa weení ɔbízi ɔbó lowo-lowo ngɔ á bígée weedj iyuú wenbí bínborwózi né.

Tɔlɔlɔ cááɔi waalá tlasí bika kiyéle báa weení ɔcɔɔ dúúlinya-daá iyuú ɔɔ bika kiyéle uráa ríŋa ɔtɔlɔ damá-dée yikowá-dée girímá na bedée kezénbíidi tjaarée né. Bínborwózi kɔsɔná wenbí bidamáana uráa-dée baɔgmátí baní damá né, na bedée damá cém, na nyooziti bidamáana téédí, bowóqɛwá na aqjiniwá-qɛé damá-daá sóo na dɔɔɔ kɔsɔná téédí-dée bowóde baayáa qɛ sɔsɔ Nations Unies né-dée tumé-dée buzá-daá bode.

Caanáa wená yíko baqɔ behiya tɔlɔlɔ cááɔi wenkí bozoolée né.

Wéde 27

Uró báa weení wená yíko ifu uráa wenbá ɔzoolée né, idj bedée nóúzi tumére-dée anfaaníwá, bika ɔsɔná-we tɔlɔlɔ kifati-dée cááɔi-daá na iyuú bidée anfaaníwá.

Báa weení wená yíko bekéti ɔdée kpíná na ɔdée ɔróti-dée hákiwá bidamáana ɔdée kpíná kífala lám, na ɔdée tákaraqáwá waanmáa né na ɔdée nóúzi timéɛ dɔɔɔ.

Wéde 28

Uró báa weení wená yíko iyéle bofu mará nyazi yikowá na kezénbíidi tiwe bowóti tina ti-daá né bidamáána zamóo yáá dúúlinya ríŋa né.

Wéde 29

uró báa weení wená wenbí bɔbóózi ɔlá zamóo wenkí kɔ-daá ɔdée ceré-ceré kowe né.

Bulá tlasí ɔdée yikowá-dée fúúle na ɔdée wánníi níini na ɔdée kezénbíidi, ɔtɔlɔ sɔsɔ bidomooná iféle téédí-dée mará káma báa weení iyuú ɔtɔlɔ na ɔfa uráa-dée yikowá na kezénbíidi-dée girímá. Na dɔɔɔ, bodóu ɔbuzi ɔfa téédí na uró báa weeni-dée cowore níini girímá bidamáana zamóo wenkí-daá báa weení wená ɔɔ né.

Bidomooná yikowá na kezénbíidi tum tɔlɔnǎ tindí na wenbí laadási-dée bowóde baayáa qɛ sɔsɔ Nations Unies waanmáa basí ɔsɔ bánomnáa tirɔ né.

Wéde 30

Bidobóózi naáru ikéezi mará ana adée nabóro nyazi wenbí bidamáána téédí yáá téédí kojoɔ dɔnǎa yáá ɔlá wenbí bite bunúúdi yikowá yáá kezénbíidi-dée tóɔm tiwe tákaraqá kɔna kɔ-daá né.